

# Lesnická naučná stezka U mlejna

# ZASTAVENÍ DRUHÉ Obnova Martinických rybníků

Lesy České republiky, s.p.  
Lesní správa Jablonec nad Nisou

**Motto: Les je ostrovem života v člověkem využívané krajině.**

**Soustava Martinických rybníků** leží v plochem terénu lesů Branska v povodí říčky Jilemky. Svým stářím (vznik v 17. století) překonávají i proslulé jihočeské rybníky.

Malebná tichá místa se zrcadlením statných stromů byla do této části Podkrkonoší jejich obnovou na přelomu tisíciletí opět navržena.

**The system of Martinice Ponds** lies in the flat terrain of the forests of Bransko in the basin of the River Jilemka. The age of the system, which dates back to the 17th century, makes it older than the famed ponds of South Bohemia.

This quiet, picturesque place and its reflection of the sturdy trees here were restored and hence returned to this part of the Podkrkonoší area at the turn of the millennium.

**Die Teichlandschaft Martinitzer Teiche (Martinické rybníky)** liegt im flachen Terrain der Wälder des Bransko im Quellgebiet des Flüsschens Jilemka. Altersmäßig (die Teichlandschaft ist im 17. Jhd. entstanden) übertreffen die Martinitzer Teiche sogar die bekannten Südböhmischen Teiche.

Die malerischen stillen Seen, in denen sich die stattlichen Bäume spiegeln, wurden durch die Wiederherstellung der Seenlandschaft zur Jahrtausendwende diesem Teil des Vorriesengebirges wieder zurückgegeben.



Rybník Na Bubně byl obnoven v r. 1992.  
The "Na Bubně" pond was restored in 1992.  
Der Teich „Auf der Trommel“ (Na Bubně) wurde 1992 wiederhergestellt.

Koncem 19. století začíná zdejší rybníkářství upadat. Rybníky hrabě Harrach v době úpadku postupně zrušil.

Nově vybudovaná vodní plocha v lesním komplexu Branska, u které se nacházíme, byla pojmenována **U mlejna**. Název je odvozen od blízkého Velkého rybníka, na kterém v roce 1715 vznikl mlýn. Roku 1882 Velký rybník zanikl. Podobný osud rok poté potkal i jeho menšího souseda.

Stejně jako vzdálenější rybník Na Bubně (r. 1992), bylo toto vodní dílo zhruba po 120 letech znovu obnoveno (LČR, s.p., Lesní správa Dvůr Králové nad Labem, r. 2002).

Fish farming here began to wane at the end of the 19th century and so Count Harrach gradually did away with the ponds during this period of decline. The newly-created area of water in the Bransko forest complex at which you find yourself was named **U mlejna** (At the Mill). This name was taken from the nearby Velký rybník (The Great Pond), where a mill was built in 1715. Velký rybník itself, however, ceased to exist in 1882 and a similar fate awaited its smaller neighbour one year later. As was the case with the more distant "Na Bubně" pond (1992), this water resource was restored after approximately 120 years (LČR, s.p., Lesní správa Dvůr Králové nad Labem, 2002).

Zu Ende des 19. Jahrhunderts verschwindet die Fischereiwirtschaft langsam aus der Gegend. Graf Harrach ließ die Teiche zur Kipper- und Wipperzeit (Finanzkrise in Europa zur Zeit des Dreißigjährigen Krieges) schrittweise zurückbauen.

Die neu eingerichtete Wasserfläche im Waldkomplex Branska, an deren Ufern wir uns befinden, wurde „**An der Mühle**“ (U mlejna) genannt. Der Begriff ist abgeleitet vom nahen Großteich (Velký rybník), auf dem 1715 eine Mühle entstanden war. 1882 verschwand der Großteich aus der Landschaft. Ein ähnliches Schicksal ereilte ein Jahr später auch den etwas kleineren Nachbarsee.

Ebenso wie der etwas weiter entfernte Teich „Auf der Trommel“ (Na Bubně) im Jahre 1992 wurde der Großteich nach ca. 120 Jahren wieder etabliert (Lesy České republiky, s.p., Waldverwaltung Dvůr Králové nad Labem, 2002).



Výstavba nového vodního díla - r. 2002. Retenční nádrž U mlejna byla napuštěna v r. 2003.  
The construction of the new water resource - 2002. The "U mlejna" retention reservoir was filled in 2003.

Wiedererrichtung des Sees 2002.  
Der Hochwasserspeicher „An der Mühle“ (U mlejna) wurde 2003 in Betrieb genommen.

**Výstavba retenční nádrže U mlejna** včetně projektové přípravy probíhala v letech 1999 až 2002. Celkové náklady činily přes 2 mil. Kč.

**The construction of the "U mlejna" retention reservoir**, including project preparation, was undertaken between 1999 and 2002. The total costs ran to over 2 million CZK.

**Der Bau des Hochwasserspeichers „An der Mühle“** (U mlejna) wurde in den Jahren 1999 bis 2002 durchgeführt (inkl. Planungsphase). Die Gesamtkosten beliefen sich auf über 2 Millionen Tschechische Kronen (ca. 80 000 Euro).

### Technické údaje k nově vybudované nádrži:

Plocha: 3 ha  
Stálý objem: 52 214 m<sup>3</sup>  
Retenční prostor: 70 069 m<sup>3</sup>  
Průměrná hloubka: 1,7 m  
Hloubka u hráze: 3,07 m  
Zemní sypaná hráz o délce 371,5 m, s šířkou v koruně 3 m.  
Při pravém běhu tělesa hráze je vybudován bezpečnostní přeliv z lomo-  
vého kamene za účelem převedení povodňových vod.  
Earth-fill dam of 371.5 metres in length and width of 3 metres at the  
crest.  
A safety spillway made of quarry stone is built on the right-hand bank of  
the body of the dam to divert flood water.  
Erddamm mit einer Länge von 371,5 m, Breite der Krone 3 m.  
Am rechten Ufer des Dammkörpers wurde ein Sicherheitsüberlauf  
aus Bruchstein zur Überleitung von Hochwässern erbaut.

### Jaký dopad má budování vodních nádrží ve volné krajině?

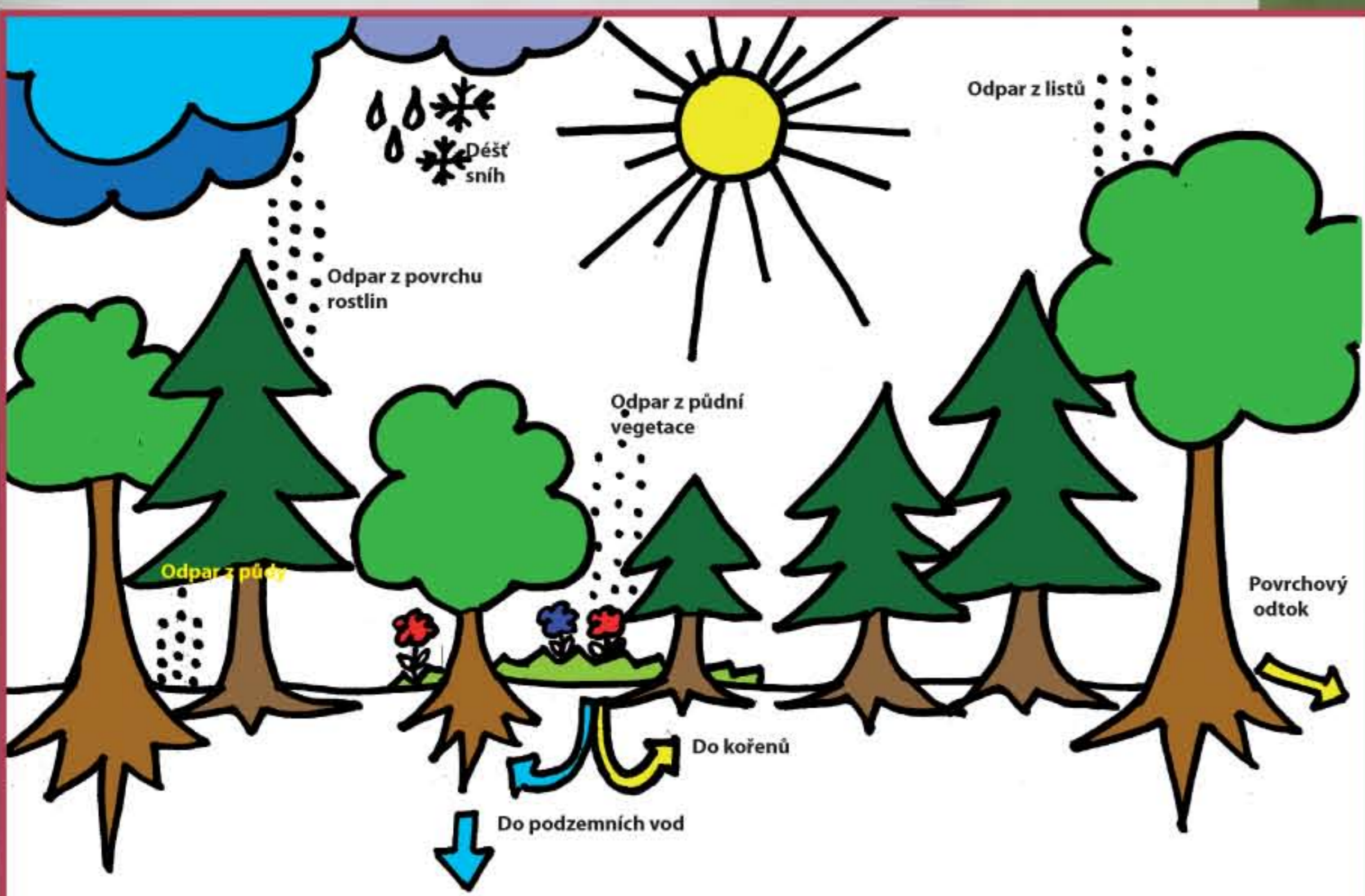
Dnes tomu odborně říkáme zvýšení retenční schopnosti území. Odtok vody z krajiny je uměle zpomalen (zachycení přívalu z jarního tání, zabránění povodním). Funkci, kterou kdysi plnil přirozený les, dnes musí nahradit člověk svými vodo hospodářskými opatřeními.

### What impact does the construction of reservoirs have on the open landscape?

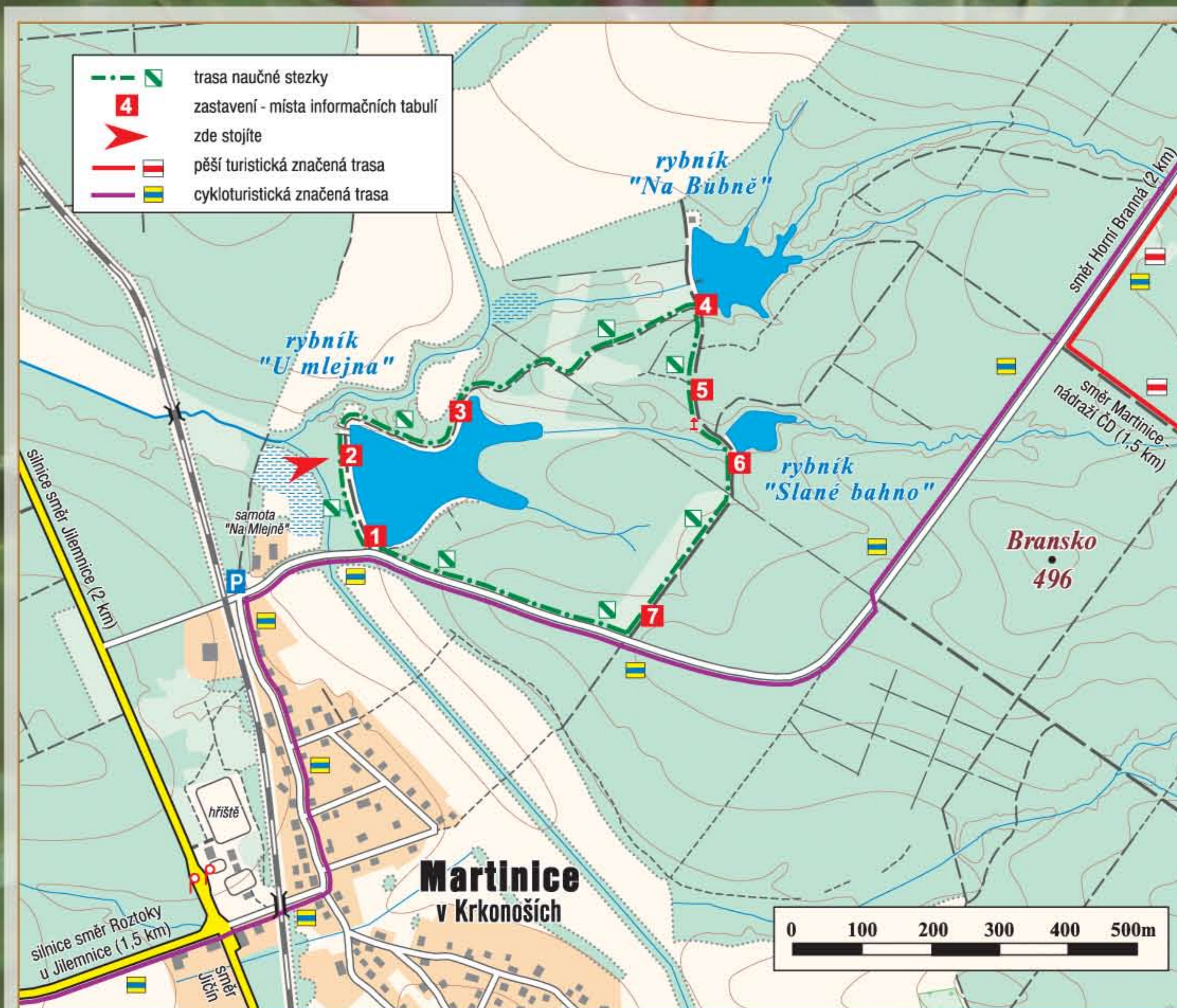
The specialised term we use nowadays is "increasing the retention capabilities of the area". The flow of water from the landscape is artificially slowed down (catching the inflow of the spring thaw and preventing flooding). The function once taken on by the forest itself must now be replaced by humankind and its water management systems.

### Was für einen Sinn hat der Bau eines Wasserspeicherbeckens in freier Natur?

Heutzutage sprechen wir in Fachkreisen von einer Erhöhung des Retentionsvermögens im Gebiet. Das Abfließen des Wassers aus der Umgebung wird künstlich verlangsamt (Auffangen des Wassers in der Frühjahrsschmelze, Verhinderung von Überflutungen). Die Funktion, die früher ein natürlicher Wald innehatte, muss heute von Menschenhand durch wasserwirtschaftliche Maßnahmen vollzogen werden.



Koloběh vody v přírodě. • The cycle of water in nature • Der Wasserkreislauf der Natur.



- zákaz kouření
- zákaz rozdělávání ohňů
- chovejte se tiše
- zákaz znečišťování lesa

Lesy České republiky, s.p.  
Eva Kajzarová – koncepce, text, foto  
Libor Dostál – foto, text  
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, pobočka Jablonec n. N.  
Petř Navrátil – lesnické mapy, text  
Miloš Růžička – autor článku Návrat lesních rybníků; časopis Krkonoše, č. 12, r. 2001  
Jakub Horák – foto hmyzu  
Taxus, s. r. o. – dřevěný mobilář – výroba, instalace  
Kartografie HP – grafické zpracování a realizace panelů; www.kartografiehp.cz

